

AKTIVERENDE arkitektur og byplanlægning

Nye byrum ved
Svendborg Havn -
konkretisering og
afprøvning af
bogen *Aktiverende
arkitektur og
byplanlægning*

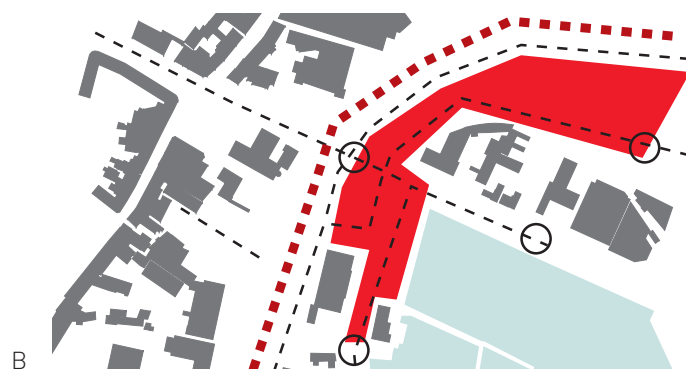
Kortlægning

Havnen i Svendborg er et attraktivt sted i byen, som også i fremtiden skal fungere som en god ramme for byliv og aktivitet. Havnen er en velbevaret industri- og fritidshavn med mange kvaliteter og potentialer, som vil kunne udnyttes yderligere ved at tilføje flere attraktive og aktive byrum.

Området står foran en restruktureringsproces, hvor havnens aktive erhvervsfunktioner vil blive suppleret med nye byfunktioner og rekreative rum. I den forbindelse ønskes, at området skal fungere som socialt og kulturelt mødested og være et aktivt byrum med forskellige muligheder for idræt, motion, leg og bevægelse.

For at havnen kan bindes sammen med resten af byen, bør man, udover at udvikle nye byrum og aktiviteter, sørge for at skabe gode forbindelser, overvinde (infrastrukturelle) barrierer og skabe gode ankomstpunkter til havneområdet, som signaliserer, at "der er noget at komme efter". Udfordringen er at udforme havne- og byrum, som er inviterende og multianvendelige, så forskellige bruger- og aldersgrupper kan udnytte dem.

De havnearealer, der lægger op til yderligere udnyttelse som byrum, er "havnepladsen" ved Jessens Mole samt godsbanearialet mellem Nyborgvej og Nordre Havnevej.

A. De to forskellige zoner og den centrale plads, der repræsenterer mødet mellem byen og havnen

B. Forbindelser, barrierer og ankomstpunkter

Generelle anbefalinger for havneområder

Implementering af aktiviteter på havnearealer kan medvirke til at udvikle et byliv, der danner grundlaget for en fremtidig udvikling af området.

Ved at opdele store arealer i mindre aktivitetsområder, skabes attraktive byrum.

Opholdsmuligheder kan med fordel placeres i solen og med udsyn over området. Beplantning kan være med til at inddele rummet og skabe mere intime opholdssteder.

Aktivitetstilbudene bør have en åben karakter og være let tilgængelige.

Blandede funktioner kan tjene forskellige sociale og kulturelle formål og være med til at skabe sociale møder, nye fællesskaber og et levende aktivitetsområde.

Området bør være let tilgængeligt og belyst, så det er muligt at anvende stedet om aftenen samt fremme tryghedsfølelsen.

Forandringens muligheder må indtænkes og indbygges, så stedet kan optage nye kropskulturer og aktivitetsformer gennem årtiderne.

Programmering

Blandede funktioner

Socialt mødested

Grønne lommer

Åben karakter

Foranderlighed

I en kommende byomdannelsesproces er målet at indarbejde midlertidige aktivitetstyper og rum, så man på vej mod en permanent løsning kan afprøve behov og ønsker i forhold til de rekreative havnerum i Svendborg.

På længere sigt ønskes en permanent havneplads etableret og godsbanearialet vil komme til at indeholde nye byfunktioner indenfor erhverv og kultur. Havnepladsen og banearialet programmeres derfor i første omgang til midlertidige og sæsonprægede aktiviteter, der kunne inspirere til fremtidige permanente installationer.

Delområderne har forskellige muligheder og appellerer derfor til forskellige aktivitetsformer og brugergrupper. Området ved Jessens Mole er et område, som mange mennesker kommer forbi, og målgruppen er derfor ret bred. Byens borgere og erhvervsdrivende kommer her, men også sejlere og dagsturister, både fra land- og vandsiden.

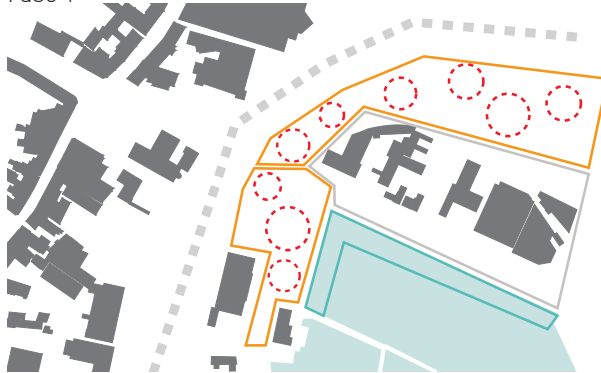
	HAVNEPLADSEN	BANEARIAL
	STREETSPORT UGE	IDRÆTSCONTAINER
	LEGENS DAG	SPORT STUDY DAG
	AKTIV HAVNEFEST	OUTDOORFITNESS
	BEACHVOLLEY WEEKEND	SVENDBORGLØBET
	VANDSPORTEVENT	AKTIV TURISTDAG
	ØHAVETS DAG	FORHINDRINGSLØB
	REGATTA CLASSIC	INTRO FRISBEEGOLF
	STREETSOCCERTURNERING	KULINARISK SYDFYN
	PETANQUE DYST	GRAFITTI WORKSHOP
	ØHAVSSTIVANDRING	BØRN&BEVÆGELSE
	VANDEKSPERIMENTARIUM	DANSEWORKSHOP
	SKØJTEBANE	HØSTMARKED
		SPEJDERAKTIVITET
		CIRKUSWORKSHOP
		DRAGEFLYVNING

Det gamle godsbanearial har en lidt lukket karakter, hvilket både er en fordel og en ulempe. Med en rolle som "testområde" for nye aktiviteter ville området dog kunne trække nye grupper til, som ellers ikke ville bruge området.

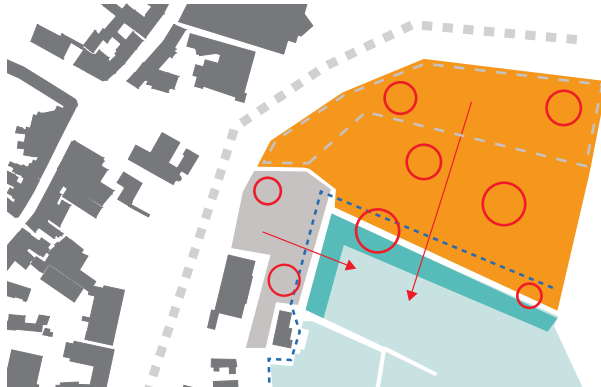
Aktiviteterne og faciliteterne skal være indbydende og samtidig passe til havnens identitet og byens behov samt tage afsæt i det maritime, som er en af byens hovedværdier. Materialer og faciliteter skal være fleksible, egnet til forskellige aktiviteter og lege, og de midlertidige installationer skal genanvende og udnytte de eksisterende flader og materialer mest muligt.

Den her illustrerede vision for havneområdet er en faseopdelte programmering. Den starter med de midlertidige arealer på havnepladsen (fase 1), banearialet og en udvikling af gadens rum.

Fase 1

Fase 2-3

Havneområdet fungerer som foranderligt aktivitetsareal med skiftende sæsonpræget program

I første fase afprøves forskellige aktiviteter. I fase 2 og 3 udvikles det samlede område - velfungerende aktiviteter indarbejdes i planen

På havnepladsen er nærheden til både by og vand vigtige kvaliteter, som med fordel kan bruges mere aktivt - vandet kunne "inviteres op på land" og blive en måde at binde by og havn sammen på. Arealet kunne indeholde legeaktiviteter og opholdsmuligheder for børn, unge og ældre og give masser af muligheder for at deltage - enten som deltager eller tilskuer.

På banearealet vil det være de frie rammer, der understreges, ved at introducere forskellige aktiviteter, som er pladskrævende, f.eks. frisbeegolf. Samtidig lægges der op til at sæsonarrangementer eller events kan bruge pladsen uden større ommøbleringer. Belysning, aktivitet og liv samt mere tydeligt definerede rum kan være med til at gøre området mere imødekomende og tilgængeligt.

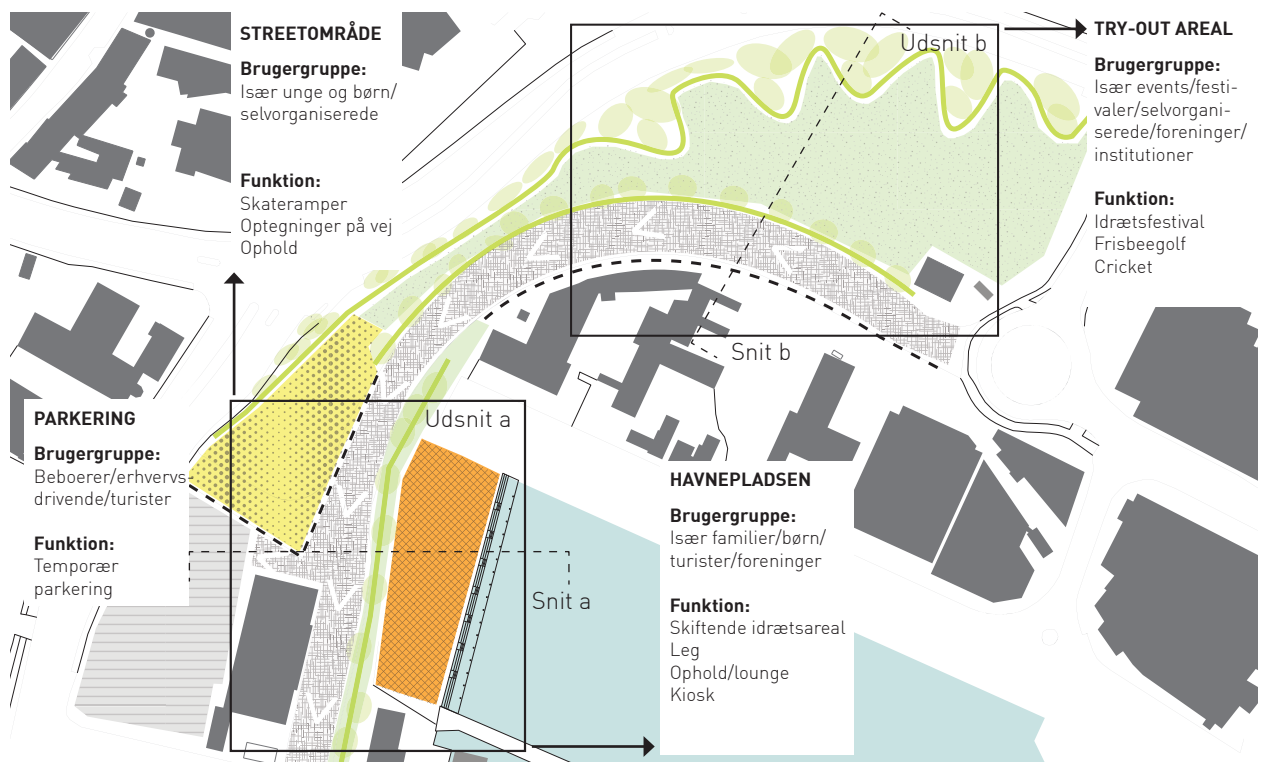
Strækningen og vejarealet fra pladsen og over mod rundkørslen fungerer i dag som et parkeringsareal og gennemkørsel for cyklister. Ved at udviske opdelingen og tilføre gadens areal mulighed for aktiviteter, kunne der skabes en bedre sammenhæng i området.

En grafisk markering på gadearealet og en delvis lukning af området ville gøre trafikanter opmærksomme på arealernes muligheder. Samtidig ville det give skatere og andre brugere en større frihed.

I fase 2 kunne udviklingen af de mere permanente aktiviteter begynde. Efter afprøvningen af forskellige tiltag på havnepladsen, kunne de nye aktiviteter udvælges efter popularitet og anvendelighed og implementeres i en ny plan.

På længere sigt kunne også havnekajens bygninger udvikles til et attraktivt sted og handelsgade. Mindre boder og butikker kan skabe liv på havnen, give havnen en stærkere identitet og være med til at bibeholde noget af havnens historie som arbejds- og handelsområde.

I den sidste fase (fase 3) kunne banearealet indlemmes og havnepladsen i en ny bebyggelsesplan og erfaringerne fra de midlertidige aktiviteter implementeres. På samme tid kunne dele af havnebassinet også tages i brug til vandsport og andre rekreative aktiviteter.

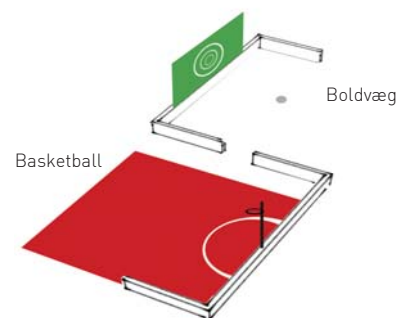
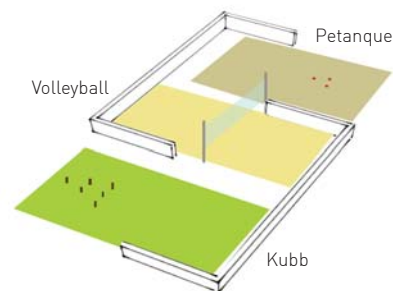
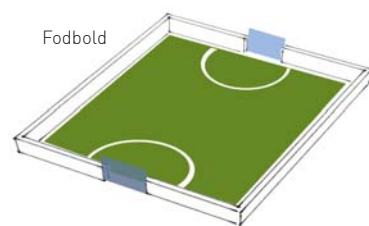

Oversigtskortet viser zonerne, brugergrupper samt eksempler på funktioner

Nedslag - Havnepladsen

Havnepladsen vil forme sig som et landskab af flader og terrasser, der alle er programmerede med forskellige aktiviteter eller opholdsmuligheder. Med udgangspunkt i den eksisterende multibane skabes nye, midlertidige aktiviteter. Multibanens fleksibilitet udnyttes og den opdeles og transformeres i en periode til andre funktioner. Samtidig flyttes den ud mod pladsens vestlige kant for at danne afskærmning mod

vejen. Mod pladsens østside spreder terrasserne sig som sandarealer, vandbassiner og trædæk. En kiosk/bod, afgrænser og servicerer området. Vejarealet ud mod havnepladsen udnyttes til bevægelse og leg og aflukkes delvist af værn og tilføres en grafisk markering. I perioder, hvor der ikke er brug for parkering og trafikal passage, overtages gadens areal helt af idræts- og legeaktiviteter.

Multibanens forskellige muligheder. Ved at opdele den eksisterende bane i nye rum, opstår der varierende aktivitetsfelter

Nedslag - Banearealet

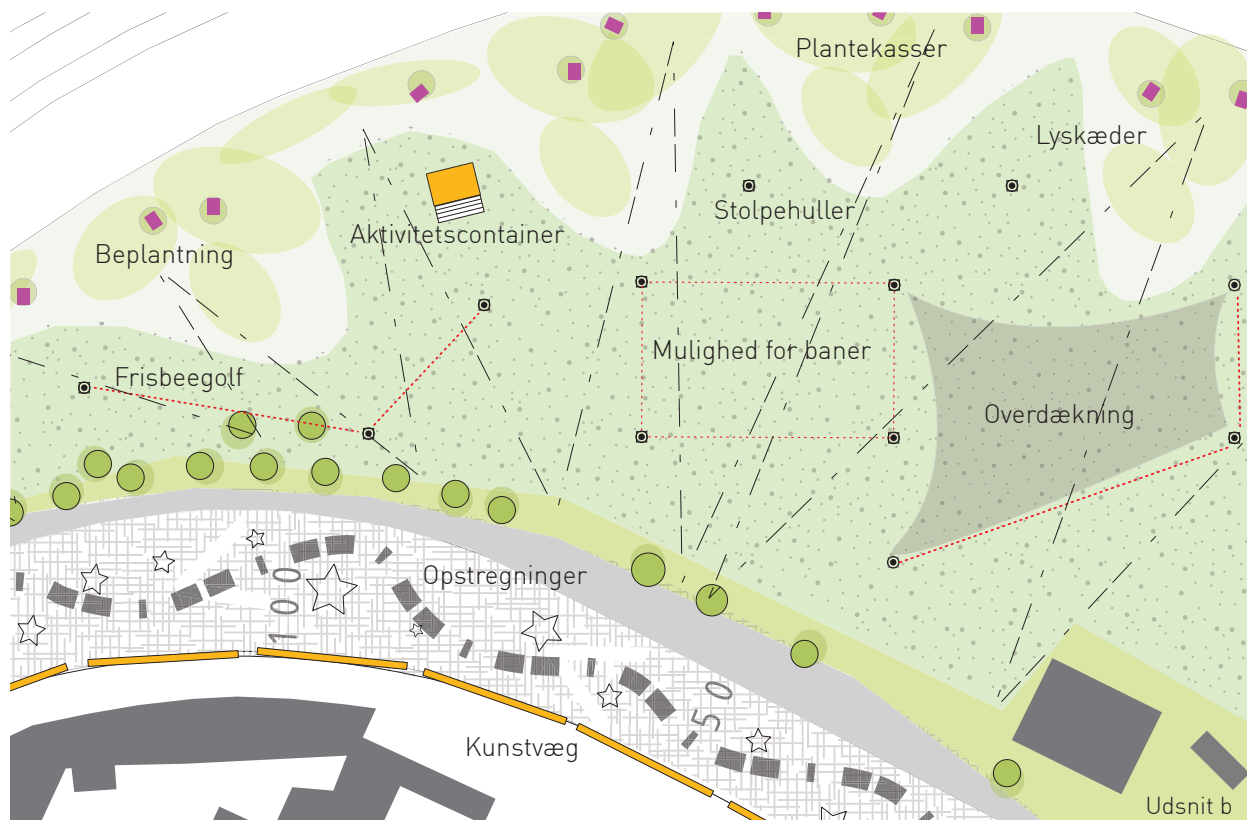
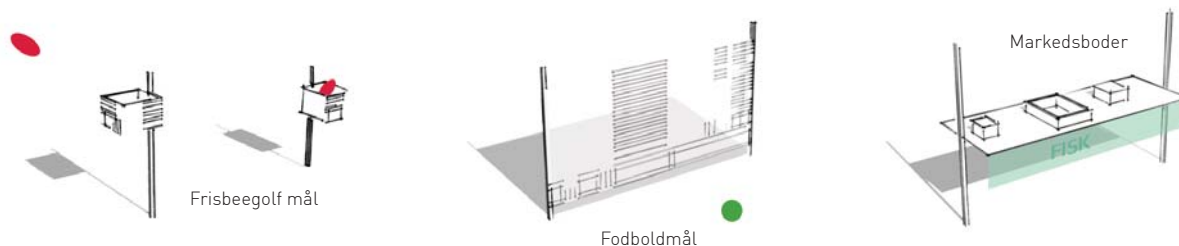
Banearealets store flade byder på mange muligheder: Markedsdage, events og arrangementer, men også fysiske aktiviteter, som kræver plads.

For at skærme af mod vejen og skabe en mere intim skala og mindre rumligheder, indrammes området af en plantezone. Den kunne bestå af havnens eksisterende plantekasser, som stilles sammen og derved danner en vildtvoksende mur ud mod trafikken.

Samtidig kunne der trækkes lyskæder på kryds og tværs af arealet for at skabe en tryk og behagelig, men uhøjtidelig atmosfære.

På arealets flade sættes multifunktionelle stolper, som kan bruges til frisbeegolf, målopsætning, afskærmning til events o.l.

En idrætscontainer kan ved lejlighed opstilles på arealet.

3 eksempler på stolpernes anvendelsesmåder. Ved at påsætte forskellige elementer, bliver den simple stolpeopsætning til et multifunktionelt redskab

Anbefaling

Havneområdet i Svendborg har en unik stemning og særlige rumligheder, det er oplagt at arbejde videre med i den fremtidige udvikling. Som led i en omstrukturering kan en afprøvningsfase med midlertidige idræts- og legeaktiviteter være oplagt for at finde ud af hvilke aktiviteter, der kunne implementeres permanent. Omkostningerne kan holdes nede ved at tage eksisterende faciliteter og materialer som

udgangspunkt og supplere med nye tiltag. Flere målgrupper kommer i spil, og der kan tilbydes nye bynære aktiviteter for børn, unge og ældre. For at igangsætte og organisere aktiviteterne vil en initiativgruppe, der styrer og kickstarter nye events og aktiviteter, være et muligt tiltag. Planlægningen af de fysiske rammer kan på den måde styrkes og den udfordres løbende af brugernes behov og ønsker.

Principssnit a

Principssnit b

Svendborg
Kommune

Center for Idræt og Arkitektur, Socialministeriet og Danmarks Idræts-Forbund har i samarbejde med Århus Kommune og Svendborg Kommune udarbejdet et sæt foldere, som indeholder en konkretisering og formidling af de tanker, der ligger bag publikationen *Aktiverende arkitektur og byplanlægning*.

Publikationen *Aktiverende arkitektur og byplanlægning* præsenterer en række danske og udenlandske eksempler på attraktive og aktive byrum, hvorudfra der anvises konkrete principper og redskaber. Disse værktøjer tænkes anvendt i forbindelse med planlægningen af aktive byrum i andre byer.

Denne folder er et eksempel på, hvordan publikationens principper og redskaber ville kunne anvendes i praksis - nemlig i et konkret byrum i Svendborg.

Projektet omfatter en bearbejdning af et udvalgt område og synliggør det offentlige byrums potentialer i forhold til at styrke adgangen til idræt og moderat fysisk aktivitet. Folderen beskriver idéen for det nye byrum og giver konkrete anbefalinger, ved at benytte sig af de planlægningsværktøjer, ikoner og principper, som beskrives i *Aktiverende arkitektur og byplanlægning*.

Publikationen *Aktiverende arkitektur og byplanlægning* og de to foldere kan rekvireres gratis hos:

Socialministeriet, Lovekspeditionen
Holmens Kanal 22
1060 Kbh K
e-post: p-lex@sm.dk
www.sm.dk

DANMARKS IDRÆTS-FORBUND
Olympisk komite

SOCIALMINISTERIET

Det Kongelige Danske Kunstakademi
Kunstakademiets Arkitektskole
Center for Idræt og Arkitektur